

เอกสารประกอบ

การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์

สาขาการศึกษาและสาขาที่เกี่ยวข้อง

ปี พ.ศ. 2555

จัดทำโดย ศูนย์วิจัยและพัฒนาทางการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ <http://www.educ.su.ac.th>

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
งานวิจัยของคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์	
รูปแบบการส่งเสริมการดำเนินการเพื่อพัฒนางานวิจัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ และคณะ	1
การประเมินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2550 - 2553	9
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม และคณะ	
การวิจัยเพื่อพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ผ่าน กระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายอย่างยั่งยืนในจังหวัดราชบุรี	25
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา และคณะ	
การศึกษาผลการเรียนรู้เรื่อง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ ของท้องถิ่นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือ	32
โดย อาจารย์ ดร.อุบลวรรณ ส่งเสริม	
งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาดุสิตบัณฑิต และมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา องค์ประกอบของการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย	44
โดย สายสุดา เตียเจริญ	
การพัฒนาโรงเรียนดีประจำตำบลผ่านกระบวนการภาคีเครือข่ายในประเทศไทย	55
โดย มัลลวีร์ รอชโฟล	
คุณลักษณะผู้ประกอบการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ การศึกษาโรงเรียนเอกชนจังหวัดนครปฐม	62
โดย กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา	
งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน	
การพัฒนาหลักสูตรการออกแบบตกแต่งอาหารเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สำหรับบุคลากรธุรกิจอาหาร	68
โดย ปกฤษณ์ หัจจนฤตย์	
การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาศาสตร์ประยุกต์เบื้องต้นเพื่อพัฒนาคุณภาพของครูสอน ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา	75
โดย ณัฐวิภา วิริยา	

**งานวิทยานิพนธ์ของของนักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะ
ภาษาต่างประเทศ**

การพัฒนาแบบฝึกทักษะเสริมการอ่านภาษาอังกฤษด้วยกลวิธีอภิปัญญาสำหรับนักศึกษา
ชั้นปีที่ 1 คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร 81

โดย วิชชดา ขำประถม

การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษตามแนว เรื่อง โดยใช้กลวิธี
การเดาความหมายคำศัพท์จากบริบทสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาริต
มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม 87

โดย ณัฏฐพล คุปต์ธนโรจน์

งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาเพิ่มเติม ท 16201 นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดวังแก้วเวการาม อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี 95

โดย รุ่งอรุณ หัสชู

การพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้เรื่องการเขียนสะกดคำ โดยใช้เทคนิค
จิกซอว์ 2 ร่วมกับเกมการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 105

โดย จุฑามาต กันตีบ

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังภาษาไทยเพื่อการสื่อสารโดยใช้วิธีธรรมชาติ
สำหรับนักศึกษาชาวเกาหลี 112

โดย สุชาดา ฐสรานนท์

งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

การพัฒนาหลักสูตรเรื่อง การปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อ
ธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก 121

โดย ร้อยตรีวิทยา คุ้มฉายา

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง โครงการวิทยาศาสตร์ผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่น
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 128

โดย สุวิจักขณ์ อธิคมกุลชัย

งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

พัฒนาผลการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และความเข้าใจที่คงทน เรื่อง สิ่งแวดล้อม
รอบตัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ 138

โดย กัลยา ภูทอง

งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน การคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดย เรวดี นามทองดี	144
พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดย ตวงรัตน์ วาห์สะ	152
พฤติกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน : กรณีศึกษา ผู้นำชุมชนใน เขตอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดย ประสงค์ ลีลา	160
งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มการแปรรูปและผลิตภัณฑ์ จังหวัดสมุทรสงคราม โดย กษมาพร พวงประยงค์	168
การศึกษาแบบแผนพฤติกรรมการกระทำรุนแรงในครอบครัวกรณีสามีทำร้าย ร่างกายภรรยา โดย ภาวิณี นิลน้ำค้าง	173
การขัดเกลาทางสังคมของผู้รับศิลปรมัตถ์ กรณีศึกษา : วัดเกตุมดีศรีวราราม ตำบลบางโทรัด อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดย พระสุรสิทธิ์ รัทประเทศ	179
งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอีเลิร์นนิ่งแบบชี้แนะที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดย อารีลักษณ์ ปูกน้อย	185
ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนมัลติมีเดียร่วมกับการเรียน แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่ม ผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อผลการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย อรอุรา สุขแปดริ้ว	191
ผลการเรียนแบบอีเลิร์นนิ่ง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ สู่ จิ ปุ ลิ ที่มีต่อความสามารถ ในการเรียน ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นโท โดย เจตน์สฤกษ์ อินทร์จันทร์	197
ผลการเรียนด้วยอีเลิร์นนิ่งแบบเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อความสามารถ ทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ โดย เทพยพงษ์ เศษคิมบง	205

งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาดลอดชีวิต ปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตภูมิภาคตะวันตก ของประเทศไทย	211
โดย ขวัญดาว กล่ำรัตน์ การเรียนรู้ด้วยการชี้แนะตนเองของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	217
โดย อารี ภาวสุทธิไพศิฐ	
ผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ของบุคลากรจากหน่วยงานภายนอก	
การใช้โปรแกรมการเรียนรู้คำศัพท์โดยยึดหลักตามหัวข้อคำศัพท์	224
โดย อภิสรา มณีกันนท์	
การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น เพลงพื้นบ้าน	231
โดย อาจารย์ ดร. ภัทรณ์พล วิวรรณมงคล และผู้ช่วยศาสตราจารย์อักษร ธัญญะวานิช คุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์สังคม มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว	241
โดย แก้วภูธร หาทาลง	
การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการของศูนย์ การศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร	251
โดย สิริกวินท์ คุรุทครองพันธ์	
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำปลาหมึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี	260
โดย กาหลง บุษชา	
การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้	267
โดย จำรัส แจ่มจันทร์	
กำหนดการประชุม	273
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ (Peer Review)	278
คณะกรรมการดำเนินงาน	280
ภาคผนวก	282
เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ เรื่อง “ASEAN การวิจัยสร้างสรรค์เพื่อความเป็นเลิศ”	284
โดย รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ สามโกเศศ (อธิการบดีมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์)	

ชื่องานวิจัย การประเมินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2550 - 2553
Evaluation of the Project of Student Camps for Learning Moral
and Sufficiency Economy 2007 - 2010

ชื่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม และคณะ*

ปีที่ดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จ 2554

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2550 - 2553 มีวัตถุประสงค์เพื่อ
1) ประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 ทั้งในแง่
การบริหารจัดการและผลการดำเนินงานโครงการ 2) ประเมินอภิมานงานวิจัยรายงานการดำเนินโครงการ
ค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ที่พิมพ์เผยแพร่ในระหว่างปี พ.ศ.2551 ถึง 2552 3) สังเคราะห์
รายงานการดำเนินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียงในระหว่างปี พ.ศ.2550 ถึง 2553 และ
4) เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการ
พิจารณาชุมชนให้เป็นชุมชนเข้มแข็งต่อไป

การประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานโครงการ มีกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้ที่มี
ส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการจำนวน 3 กลุ่ม คือ 1) ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา 2) อาจารย์ที่ปรึกษา
โครงการภาคสนาม และ 3) นิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเก็บรวบรวมข้อมูล
โดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (SD) จำแนกตามกลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถาม

การประเมินอภิมานงานวิจัย ทำการประเมิน 2 เรื่อง ได้แก่ 1) รายงานการวิจัยเชิงสำรวจโครงการ
สำรวจค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2551 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และ 2) รายงาน
การวิจัยเรื่องการประเมินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2552 ของมหาวิทยาลัยบูรพา

การสังเคราะห์รายงานการดำเนินโครงการในระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง 2553 ด้วยการวิเคราะห์
ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบประเมินรายงานการดำเนินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง
นำมาวิเคราะห์เพื่อสรุปประเด็นสำคัญเสนอในลักษณะของความเรียง

ผลการประเมินพบว่า

1. การประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง
ปี 2553 ตามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ และนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ผลการประเมินโครงการในภาพรวมมี
ความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งในด้านของขั้นตอนการดำเนินการ รายละเอียดของคู่มือการดำเนินการ
การกำหนดชุมชนภาคสนาม อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ฯลฯ และหากพิจารณาในด้านการบรรลุ

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุ่ณนารมย์เลิศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา และอาจารย์จตุรธรรม จันทลา

วัตถุประสงค์ของโครงการ พบว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ เพราะนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ตรงตามแนวทางเศรษฐกิจ สามารถเรียนรู้และอยู่ร่วมกับชุมชนได้เหมาะสม นิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ตรงตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สามารถเรียนรู้และอยู่ร่วมกับชุมชนได้เหมาะสม โดยนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวนร้อยละ 99.07 มีความคิดเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อชุมชนในสังคมไทย เพราะโครงการนี้เป็นกระบวนการเรียนรู้ความเป็นอยู่ของชุมชน ความร่วมมือ เห็นจุดด้อยของชุมชนเพื่อที่จะนำไปพัฒนาต่อไป สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นรากฐานในการดำรงชีวิตต่อไปในอนาคต และเมื่อพิจารณาการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปถ่ายทอดให้บุคคลอื่นพบว่านิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวนร้อยละ 98.84 มีความคิดเห็นว่าจะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่น เนื่องจากเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ ปฏิบัติได้จริง สามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการทั้ง 3 กลุ่มจึงเห็นว่าสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรสนับสนุนให้มีการดำเนินการโครงการนี้ต่อไป

2. การประเมินอภิमानรายงานการดำเนินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียงที่พิมพ์เผยแพร่ในระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง 2552 ผลการประเมินพบว่าในด้านรวมทุกมาตรฐานงานประเมินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .14 อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณามาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .20 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก มาตรฐานด้านความเป็นไปได้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .24 มีคุณภาพอยู่ในระดับดี มาตรฐานด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .35 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก และมาตรฐานด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .06 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

3. ผลการสังเคราะห์รายงานการดำเนินโครงการ พบว่าชุมชนตัวอย่างที่นิสิตนักศึกษาเข้าไปศึกษาได้นำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ได้แก่ (1) รู้จักวางแผนการใช้ชีวิต (2) ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนได้อย่างถูกต้อง (3) นำหลักคุณธรรมและจริยธรรมมาใช้ในกระบวนการคิด (4) ดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท มีสติและความรอบคอบ และไม่ทำอะไรเกินตัว (5) ไม่ฟุ้งเฟ้อ (6) การจัดสรรเวลา (7) การให้กำลังใจตนเองยามมีปัญหาเพื่อให้มีพลังในการทำประโยชน์ต่อสังคม (8) ความสามัคคีในหมู่คณะ (9) การวางตัวในสังคมและเคารพผู้อาวุโส (10) การให้ความสำคัญกับการศึกษา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาในการพัฒนาประเทศที่เน้นไปในด้านของการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวของระบบทุนนิยม ซึ่งยึดทฤษฎีความทันสมัย (Modernization Theory) ที่ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถาบันต่างๆ ประเพณีวัฒนธรรม ตลอดจนวิถีชีวิตของคนไทยเป็นจำนวนมาก ประกอบกับความจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย จึงได้จัดทำโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในปี 2552 จำนวน 160 หมู่บ้าน (คู่มือการปฏิบัติงานโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง 2553 : 92 - 97) เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และนำร่อง สานขยาย ขยายผลการดำเนินการไปยังหมู่บ้านอื่นๆ ต่อไป รวมถึงการจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นแหล่ง

ถ่ายทอดความรู้ในท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้สู่สังคม โดยการเรียนรู้ผ่านศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ซึ่งเป็น การหล่อหลอมและปลูกฝังให้คนทุกคนทั้งในส่วนของชาวบ้าน นักเรียน นิสิตนักศึกษาต่าง ๆ ได้ซึมซับปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงและนำองค์ความรู้ที่ได้ไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ตลอดจนถ่ายทอดให้กับ สังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนของผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมถึงการสร้างภูมิคุ้มกันทางความรู้ให้กับ ผลิตภัณฑ์ชุมชน

เพื่อให้บรรลุพันธกิจการพัฒนาประเทศดังกล่าวข้างต้นของนิสิตนักศึกษาและประชาชน ตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงจัดให้มีการดำเนินงานโครงการกิจกรรมสำหรับนิสิตนักศึกษาในลักษณะ “ค่ายเรียนรู้คุณธรรม” เพื่อให้ นิสิต นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงและเรียนรู้จากการไปสัมผัสหรือปฏิบัติงานจริง (Activity Based Learning) ในชุมชนเข้มแข็ง โดยเฉพาะการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ที่เกิดขึ้นในชุมชนนำไปสู่สังคมอยู่ เย็นเป็นสุขร่วมกัน ตลอดจนเป็นการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา ชุมชน ศาสนาและ ประชาชนชาวบ้าน ได้ร่วมกันศึกษาถึงแก่นแท้ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คุณธรรมพื้นฐานที่จะนำไปสู่ การเป็นสังคมอยู่เย็นเป็นสุข และการนำไปประยุกต์ใช้ในแต่ละบุคคลและท้องถิ่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วย ส่งเสริมให้สังคมไทยเป็นสังคม “อยู่เย็นเป็นสุข” (Green and Happiness Society) โดยกิจกรรมจะ ประกอบไปด้วยการเรียนรู้และปฏิบัติเกี่ยวกับคุณธรรมที่เป็นพื้นฐานสำคัญของแต่ละชุมชนและองค์ ความรู้หรือศาสตร์เฉพาะในแต่ละสาขาที่นำไปสู่ความสุข ความเข้มแข็งของชุมชน โดยใช้ชื่อว่า “ค่ายเรียนรู้ คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553” ซึ่งเป็นกิจกรรมต่อเนื่องดำเนินการเป็นปีที่ 4

การดำเนินโครงการนั้นจำเป็นต้องมีการประเมินโครงการ เพราะการประเมินโครงการเป็นกลไก สำคัญในการที่จะได้มาซึ่งสารสนเทศในการตัดสินใจหรือตัดสินใจคุณค่าของการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ในส่วนของโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 ก็เช่นเดียวกัน ซึ่งการประเมินโครงการ ค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 จะทำให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ทราบว่า โครงการนี้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด มีความเหมาะสม และ ครอบคลุมตามบทบาทหน้าที่ของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นและ ข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการหลายกลุ่ม เพื่อจะได้นำผลการประเมินไป ปรับปรุงเนื้อหาสาระ กิจกรรม ตลอดจนการดำเนินการเกี่ยวกับโครงการ เพื่อจะได้ปรับปรุงโครงการให้มี ความทันสมัยเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังสามารถแก้ไข และป้องกันปัญหาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในการจัดโครงการนี้ในอนาคตได้ด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 ในด้านการบริหารจัดการและผลการดำเนินงานโครงการ
2. เพื่อประเมินอภิมานงานวิจัยรายงานการดำเนินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียงที่ พิมพ์เผยแพร่ในระหว่างปี พ.ศ. 2551 ถึง 2552
3. เพื่อสังเคราะห์รายงานการดำเนินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียงที่พิมพ์เผยแพร่ ในระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง 2553

4. เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการต่อหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอื่นๆ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาชุมชนให้เป็นชุมชนเข้มแข็งต่อไป

ขอบเขตของการประเมินโครงการ

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 ในด้านการบริหารจัดการและผลการดำเนินงานโครงการ และผลสัมฤทธิ์รวมทั้ง 4 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2550 ถึง 2553 อันประกอบด้วย

1. การประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 ในด้านการบริหารจัดการโครงการ ประกอบด้วย

- การประเมินการดำเนินงานก่อนเริ่มโครงการ
- การประเมินการจัดอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการภาคสนาม
- การประเมินการจัดการเรียนรู้ในระหว่างโครงการ
- การประเมินการรายงานผลการศึกษาหลังภาคสนาม
- การประเมินปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการในด้านต่างๆ

2. การประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 ในด้านผลการดำเนินงานโครงการ และผลสัมฤทธิ์รวมทั้ง 4 ปี พ.ศ.2550 ถึง 2553 ประกอบด้วย

- การประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดกับนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการคุณธรรมนำชีวิตพอเพียง
- การประเมินการนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากโครงการคุณธรรมนำชีวิตพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต
- การประเมินองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ค้นพบในการเข้าร่วมโครงการ
- การประเมินอภิमान (Meta Evaluation) งานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียงที่พิมพ์เผยแพร่ในระหว่างปี พ.ศ. 2551 ถึง 2552
- การประเมินจากรายงานผลการดำเนินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียงปี พ.ศ.2550 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 จำนวน 3 กลุ่มดังต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องหรือผู้รับผิดชอบโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 ของสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ และถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในข้อที่ 1 จำนวน 43 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สามารถเก็บข้อมูลได้จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 79.07

1.2 อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการภาคสนามโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 จากสถาบันที่เข้าร่วมโครงการและถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในข้อที่ 1 จำนวน 43 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สามารถเก็บข้อมูลได้จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 79.07

1.3 นิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 จำนวน 85 สถาบัน การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการ Multi – Stage Area Sampling โดยแบ่งกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเป็น 2 กลุ่ม คือ สถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล และสถาบันอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาค แล้วสุ่มเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมา 50% ของจำนวนสถาบันในแต่ละกลุ่ม โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบยกกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ได้จำนวนสถาบันทั้งหมด 43 สถาบัน แล้วเก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการในแต่ละสถาบันๆ ละประมาณ 30 คน ได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 1,290 คน ดังนี้

1.3.1 สถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล จำนวน 27 สถาบัน สุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 14 สถาบันๆ ละประมาณ 30 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 420 คน สามารถเก็บข้อมูลได้จำนวน 8 สถาบัน คิดเป็นร้อยละ 57.14 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 220 คน คิดเป็นร้อยละ 52.38 ทั้งนี้เนื่องจากในบางสถาบันมีจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการน้อยกว่า 30 คน

1.3.2 สถาบันอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาค จำนวน 58 สถาบัน สุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 29 สถาบัน ๆ ละประมาณ 30 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 870 คน สามารถเก็บข้อมูลได้จำนวน 26 สถาบัน คิดเป็นร้อยละ 89.66 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 850 คน คิดเป็นร้อยละ 97.70 ทั้งนี้เนื่องจากในบางสถาบันมีจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการมากกว่า 30 คน

2. การประเมินอภิमानงานวิจัยและสังเคราะห์รายงานการดำเนินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียงที่พิมพ์เผยแพร่ในระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง 2552 ประชากรในการประเมินอภิमानงานวิจัย ได้แก่

2.1 รายงานการวิจัยเชิงสำรวจโครงการสำรวจค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียง ปี 2551 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

2.2 รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียง ปี 2552 ของมหาวิทยาลัยบูรพา

3. การประเมินผลการดำเนินโครงการจากรายงานการดำเนินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียงที่พิมพ์เผยแพร่ในระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง 2553 ประชากรในการประเมินคือ รายงานการดำเนินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียงที่พิมพ์เผยแพร่ในระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง 2553

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประเภทของเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ชนิด คือ

1. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 จำนวน 3 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาภาคสนามที่เข้าร่วมโครงการ

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามสำหรับนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินอภิमानงานวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียง ปี 2553 มี 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553

ฉบับที่ 2 แบบประเมินอภิमानงานวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินโครงการ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินรายงานการดำเนินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียง ปี 2550 - 2553 มี 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบบันทึกสาระโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียง

ฉบับที่ 2 แบบประเมินคุณภาพรายงานผลการดำเนินโครงการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จำแนกตามกลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. การวิเคราะห์ผลการประเมินอภิमान โดยผู้วิจัยประเมินคุณภาพงานวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินโครงการ ซึ่งประกอบด้วย 4 มาตรฐาน 30 เกณฑ์

3. การวิเคราะห์ผลการประเมินรายงานการดำเนินโครงการ ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยการวิเคราะห์และสรุปประเด็นสำคัญ และเสนอในลักษณะของความเรียง

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียง ปี 2553

ผลการประเมินโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งในด้านของขั้นตอนการดำเนินการ รายละเอียดของคู่มือการดำเนินการ การกำหนดชุมชนภาคสนาม อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ฯลฯ และหากพิจารณาในด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ พบว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ เพราะนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ตรงตามแนวทางเศรษฐกิจ สามารถเรียนรู้และอยู่ร่วมกับชุมชนได้เหมาะสม นิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ตรงตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สามารถเรียนรู้และอยู่ร่วมกับชุมชนได้เหมาะสม โดยนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวนร้อยละ 99.07 มีความคิดเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อชุมชนในสังคมไทย เพราะโครงการนี้เป็นกระบวนการเรียนรู้ความเป็นอยู่ของชุมชนความร่วมมือ เห็นจุดด้อยของชุมชนเพื่อที่จะนำไปพัฒนาต่อไป สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นรากฐานในการดำรงชีวิตต่อไปในอนาคต และเมื่อพิจารณาการนำ

ความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่นพบว่านิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวนร้อยละ 98.84 มีความคิดเห็นว่าจะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่น เนื่องจากเป็นสิ่งที่ดี มีประโยชน์ ปฏิบัติได้จริง สามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ ทั้ง 3 กลุ่มจึงเห็นว่าสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรสนับสนุนให้มีการดำเนินการโครงการนี้ต่อไป โดยมีผลการประเมินจำแนกตามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ 3 กลุ่มดังนี้

1.1 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิต พอเพียง ปี 2553 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษามีความคิดเห็นว่าการดำเนินการของโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีความเหมาะสมของวิธีการประเมินผลโครงการและด้านความเหมาะสมของคู่มือการดำเนินการสูงที่สุด นอกจากนี้ผู้บริหารสถาบันการศึกษายังเห็นว่าสถาบันการศึกษาของตนมีความพร้อมในการจัดโครงการ มีการดำเนินการในด้านต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการดำเนินการ และหากพิจารณาในด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ พบว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ เพราะนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ตรงตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สามารถวางตัวและอยู่ร่วมกับชุมชนได้เหมาะสม ดังนั้นผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาจึงเห็นว่าสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรสนับสนุนให้มีการดำเนินการโครงการนี้ต่อไป แต่ทั้งนี้ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาได้ระบุถึงปัญหาและอุปสรรคที่พบในโครงการที่สำคัญดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์โครงการยังไม่ทั่วถึง ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการให้มีการแพร่หลาย
2. ระยะเวลาในการเตรียมการค่อนข้างน้อย ควรมีการวางแผนให้เป็นภาระงานประจำเพื่อที่สถาบันจะได้มีระยะเวลาในการเตรียมการให้มากขึ้น และระยะเวลาในการดำเนินการโครงการน้อยเกินไป ควรมี การเพิ่มระยะเวลาเพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้ทำความเข้าใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนต่างสถาบัน
3. ขาดการประสานงานระหว่างผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ทำให้นักศึกษาขาดโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น ระยะเวลาในการลงภาคสนามอยู่ในช่วงระยะเวลาการสอบ
4. การบริหารจัดการด้านการขนส่ง เนื่องจากระยะทางระหว่างชุมชนเป้าหมายและบ้านพักของนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการอยู่ห่างไกล และทางสถาบันจัดให้บริการรถรับส่งเฉพาะไปและกลับเท่านั้น ระหว่างลงภาคสนามในชุมชนนักศึกษาไม่มียานพาหนะ ทำให้เกิดความยากลำบาก
5. จำนวนนิสิตนักศึกษาที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการมีจำนวนมาก ควรมีการจัดลงภาคสนามมากกว่า 1 ครั้ง เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้หมั่นเวียนไปทำกิจกรรม
6. การประสานงานระหว่างสถาบันกับชุมชน ควรมีหนังสือนำจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อให้การประสานงานเกิดความรวดเร็ว
7. งบประมาณค่าใช้จ่ายในส่วนของอาจารย์ที่ปรึกษามีจำนวนไม่เพียงพอ เนื่องจากต้องดูแลนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเป็นจำนวนมาก
8. ความล่าช้าของคู่มือจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทำให้นักศึกษาขาดการบันทึกสาระสำคัญในช่วงแรก

โดยผู้บริหารสถาบันได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินโครงการในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การบริหารงานโครงการ ได้แก่ ควรมีการกำหนดระยะเวลาของโครงการ ได้แก่ โครงการ 7 วัน โครงการ 15 วัน และควรมีการสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการก่อนการปฏิบัติจริง
2. บุคลากร ได้แก่ มีผู้ดูแลโครงการจำนวนน้อย สืบเนื่องจากขาดค่าตอบแทน
3. งบประมาณ ได้แก่ ควรมีการเพิ่มในส่วนของงบประมาณค่าเบี้ยเลี้ยงของนิสิตนักศึกษา และควรมีการเพิ่มงบประมาณในการเดินทางสำหรับสถาบันที่เลือกพื้นที่ที่ห่างไกล
4. ระยะเวลา ได้แก่ ควรมีการให้อิสระในการเลือกระยะเวลาของโครงการได้ และระยะเวลาของโครงการประมาณ 10 วัน

1.2 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการมีความคิดเห็นว่าการดำเนินการโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยมีความเหมาะสมของชุมชนภาคสนามที่เข้าค่ายเรียนรู้ในโครงการสูงที่สุด ในส่วนของผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับนิสิตศึกษานั้นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการมีความคิดเห็นว่าเป็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยนิสิตนักศึกษามีการเรียนรู้ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนสูงที่สุด รองลงมาคือ การเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการอยู่ร่วมกันของชุมชนอย่างมีความสุข และด้านการเรียนรู้วิถีเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน

หากพิจารณาในด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ พบว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ เพราะนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ตรงตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สามารถเรียนรู้และอยู่ร่วมกับชุมชนได้เหมาะสม เกิดความกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น และเสียสละ (อย่างมีความสุข) นอกจากนี้ยังสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตประจำวันได้ และสามารถปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมมากขึ้น ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการจึงเห็นว่าสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรสนับสนุนให้มีการดำเนินการโครงการนี้ต่อไป แต่ทั้งนี้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ระบุถึงปัญหาและอุปสรรคที่พบในโครงการ ดังนี้

1. สาธารณูปโภค ได้แก่ การมีน้ำดื่ม น้ำใช้ไม่เพียงพอ ที่พักอาศัยและห้องสุขาไม่เพียงพอ ที่พักอาศัยไม่สะดวก อาหารไม่เพียงพอ
2. การติดต่อประสานงาน เกี่ยวกับการเข้าถึงบุคคลท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความร่วมมือ
3. งบประมาณในการดำเนินการมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอ
4. การประชาสัมพันธ์โครงการยังไม่ทั่วถึง ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่าเดิม และควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการกับชุมชนที่ลงภาคสนามเพื่อให้ชาวบ้านเข้าใจวัตถุประสงค์ของการลงภาคสนาม
5. สภาพบริบทของชุมชนภาคสนามมีความแตกต่างจากชุมชนเมืองอย่างมาก ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้ ประกอบกับวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เป็นอุปสรรคในการดำเนินการ
6. ระยะเวลาในการดำเนินการน้อยเกินไป ควรปรับขยายเป็น 1 เดือน และระยะเวลาในการรายงานผลน้อยเกินไป นิสิตนักศึกษาจะต้องมีการจัดทำรายงานในเวลาจำกัด อาจทำให้ขาดการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดจากรายงาน อาจส่งผลเสียต่อชุมชนได้

7. มีความล่าช้าในการจัดส่งคู่มือจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง
 8. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญกับการเยี่ยมค่ายเพื่อรับฟังปัญหาและอุปสรรค
 9. ช่วงเวลาในการจัดค่ายเรียนรู้ ควรอยู่ในช่วงเวลาที่นักเรียนไม่ร้อนจนเกินไป
 10. การจัดค่ายเรียนรู้ในช่วงปิดภาคการศึกษา ทำให้นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้ร่วมโครงการอย่างเต็มที่เพราะต้องกลับบ้าน
 11. จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาไม่เพียงพอ ทำให้ดูแลนิสิตนักศึกษาไม่ทั่วถึง
 12. ปัญหาด้านความปลอดภัยของชุมชนที่ลงภาคสนาม มีการก่อตัวของวัยรุ่น มีโจรขโมยทรัพย์สิน แต่ก็ได้รับความร่วมมือกับผู้นำชุมชนและตำรวจท้องที่ในการจัดการปัญหา
 13. ช่วงก่อนการดำเนินการโครงการ ควรมีการปฐมนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจของนักศึกษาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการ
 14. จำนวนชุมชนตัวอย่างมีให้เลือกไม่หลากหลาย (จำนวนน้อย) ทำให้เกิดความซ้ำของชุมชนที่ลงภาคสนาม เป็นผลทำให้ชุมชนเบื่อหน่าย
- ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินโครงการในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. การบริหารงานโครงการ ได้แก่ ควรให้นักศึกษาบริหารจัดการโครงการด้วยตนเอง การกำหนดประธานค่ายฯ ควรให้นิสิตนักศึกษาเป็นผู้กำหนดเอง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรมีการประสานกับหน่วยงานในพื้นที่ในการตรวจเยี่ยมให้กำลังใจ ควรมีการเผยแพร่รายงานผลของโครงการโดยทั่วกัน ควรเปิดโอกาสให้สถาบันการศึกษาต่างๆ ได้มีโอกาสพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนแนวทางในการจัดกิจกรรมร่วมกัน
2. บุคลากร ได้แก่ เพิ่มจำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการให้ควรเพิ่มบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เพิ่มจำนวนนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการให้มากขึ้น
3. งบประมาณ ได้แก่ ควรมีการเพิ่มในส่วนของงบประมาณเกี่ยวกับค่าอาหาร โดยกำหนดเป็นมื้อ/คน ควรมีการเพิ่มงบประมาณในส่วนของค่าวัสดุสำนักงาน เช่น กระดาษ หมึกพิมพ์
4. ระยะเวลา ได้แก่ ควรกำหนดระยะเวลาของโครงการประมาณ 10 วัน
5. อื่นๆ ได้แก่ ควรมีการจัดที่พักอาศัยโดยใช้ชาวมุสลิมพักอาศัยกับชาวมุสลิมด้วยกันเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติศาสนกิจ

1.3 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 ตามความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ

นิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเห็นว่ามี ความเหมาะสมของการเรียนรู้ในระหว่างโครงการสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ด้านการรายงานผลการศึกษาลงภาคสนาม และด้านการดำเนินการในโครงการ ตามลำดับ เมื่อพิจารณา ในด้านการเรียนรู้ในระหว่างโครงการนั้นพบว่านิสิตนักศึกษามีการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับความเป็นผู้นำในการพัฒนาสูงสุด รองลงมาคือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลในท้องถิ่น และการได้เรียนรู้วิถีชีวิตในชุมชนภาคสนาม ตามลำดับ ในส่วนของด้านอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการพบว่านิสิตนักศึกษามีความคิดเห็น

เกี่ยวกับความเหมาะสมของบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการภาคสนามสูงสุด รองลงคือ ความเหมาะสมของวิธีการติดตามนิเทศของอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ และความเหมาะสมของคำแนะนำ/ คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการภาคสนาม ตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงด้านการรายงานผลการศึกษาหลังภาคสนาม พบว่านิสิตนักศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของระยะเวลาในการเขียนสรุปรายงานสูงสุด รองลงคือ ความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรมค่ายศึกษาเรียนรู้ และการกำหนดให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินโครงการสู่สถาบันอุดมศึกษาอื่นที่ไม่ได้ร่วมโครงการตามลำดับ และเมื่อพิจารณาถึงด้านการดำเนินการในโครงการพบว่านิสิตนักศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของการปฐมนิเทศในโครงการสูงสุด รองลงคือ ความเหมาะสมของชุมชนภาคสนามที่เข้าค่ายเรียนรู้ในโครงการ และความเหมาะสมของระยะเวลาในการดำเนินโครงการภาคสนาม ตามลำดับ

ทั้งนี้นิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำองค์ความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ระบุว่าสามารถนำองค์ความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันในด้านต่างๆ เช่น การวางแผนรูปแบบการใช้ชีวิต นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ การยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น รู้ถึงความเท่าเทียมกันและเป็นธรรม ซื่อสัตย์ กล้าแสดงออก กระบวนการสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน เป็นต้น

ในส่วนของประโยชน์ของโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียงไปใช้ประโยชน์ต่อชุมชนอื่นนั้น พบว่านิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียง ปี 2553 จำนวนร้อยละ 99.07 มีความคิดเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อชุมชนอื่นในสังคมไทย และเมื่อพิจารณาถึงการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปถ่ายทอดให้บุคคลอื่นนั้นพบว่านิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียง ปี 2553 จำนวนร้อยละ 98.84 มีความคิดเห็นว่าจะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่นเนื่องจากเป็นสิ่งที่ดี มีประโยชน์ ปฏิบัติได้จริง สามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

ตอนที่ 2 ผลการประเมินอภิमानรายงานการดำเนินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียงที่พิมพ์เผยแพร่ในระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง 2552

ผลการประเมินอภิमानรายงานการดำเนินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียงที่พิมพ์เผยแพร่ในระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง 2552 ผู้วิจัยดำเนินการประเมินคุณภาพงานประเมินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียงซึ่งประกอบด้วย 4 มาตรฐาน 30 เกณฑ์ ได้แก่ มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ จำนวน 7 เกณฑ์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ จำนวน 3 เกณฑ์ มาตรฐานด้านความเหมาะสม จำนวน 8 เกณฑ์ และมาตรฐานด้านความถูกต้อง จำนวน 12 เกณฑ์ พบว่าในด้านรวมทุกมาตรฐานงานประเมินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .14 อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณามาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .20 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก มาตรฐานด้านความเป็นไปได้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .24 มีคุณภาพอยู่ในระดับดี มาตรฐานด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .35 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก และมาตรฐานด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .06 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ตอนที่ 3 ผลการสังเคราะห์ชุมชนชั้นพื้นฐานที่นักศึกษาค้นพบจากการเข้าไปศึกษาชุมชน ตัวอย่างและการนำไปประยุกต์ใช้

3.1 องค์ประกอบที่นำไปสู่ความเข้มแข็งและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย

1. การเมือง/การปกครอง โดยชุมชนส่วนใหญ่จะอยู่ภายใต้การปกครองในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และมีชุมชนบางส่วนที่อยู่ภายใต้การปกครองในรูปแบบของเทศบาล ส่วนการบริหารจัดการภายในชุมชนหรือภายในหมู่บ้านมีการปกครองในรูปแบบของคณะกรรมการหมู่บ้าน

2. วัฒนธรรม/ประเพณี/ความเชื่อที่ชุมชนส่วนใหญ่ยึดถือปฏิบัติติดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่นจนถึงปัจจุบัน โดยส่วนใหญ่ในการจัดกิจกรรมประเพณีหรือวันสำคัญต่างๆ คนในชุมชนจะมีส่วนร่วมในการกำหนดวันหรือข้อตกลงร่วมกัน เพื่อความเป็นหนึ่งเดียวกัน และส่งเสริมให้รู้จักวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชนแล้วนำมาปฏิบัติและรักษาให้คงไว้ต่อไป

3. ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยชุมชนแต่ละชุมชนมีการสร้างองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาวิถีการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง จนเกิดเป็นภูมิปัญญาด้านต่างๆ ส่งเสริมสอดคล้องกันมา เช่น ภูมิปัญญาด้านการแพทย์ ภูมิปัญญาด้านศิลปะและการแสดง ภูมิปัญญาด้านอาชีพ และภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม เป็นต้น

4. แบบแผนการใช้ชีวิต โดยแนวทางการแสดงถึงแบบแผนการใช้ชีวิตนั้นอาจมาจากบุคคลหรือคณะบุคคลทำเป็นตัวแบบ แล้วต่อมาคนส่วนใหญ่ก็ปฏิบัติตามสืบต่อๆ กันมา แบบแผนการใช้ชีวิตย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและเงื่อนไขต่างๆ ดังนั้นการรักษาไว้ซึ่งแบบแผนการใช้ชีวิตเดิม จึงต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาให้เหมาะสมมีประสิทธิภาพก้าวหน้าตามยุคสมัย

5. ทุนทรัพยากร โดยทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนทุกแห่งที่สำคัญ คือ ทรัพยากรดิน และทรัพยากรน้ำ ซึ่งแต่ละแห่งจะมีลักษณะของคุณภาพดินและน้ำที่แตกต่างกันออกไป นอกจากทรัพยากรดินและน้ำแล้ว ยังมีทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งจะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศ โดยทรัพยากรป่าไม้เป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ของชุมชนและนับได้ว่าเป็นแหล่งสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนภายในชุมชน

6. ทุนทรัพยากรบุคคล โดยในแต่ละชุมชนจะมีทรัพยากรบุคคลทั้ง 1) ระดับปัจเจกบุคคลอย่างปราชญ์ชาวบ้านที่สั่งสมความรู้และภูมิปัญญาด้านต่างๆ และ 2) ระดับกลุ่มคน ซึ่งชุมชนส่วนใหญ่มีการรวมตัวกันของคนในชุมชนจัดตั้งเป็นกลุ่มต่างๆ

3.2 แนวทางการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย

1. รู้จักวางแผนการใช้ชีวิต เช่น วางแผนการใช้เงินให้เหมาะสมกับรายรับ - จ่าย มีการทำบัญชีรายรับ - จ่าย แบ่งสรรเงินในการออมเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น พิจารณาการซื้อของตามความจำเป็นโดยจดยุทธศาสตร์การซื้อของล่วงหน้า และมีเป้าหมายในชีวิตเกี่ยวกับการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม

2. วางแผนในการใช้สาธารณูปโภค เช่น การรีดผ้าแต่ละครั้งมีจำนวนผ้ามากพอควร ถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ไม่ได้ใช้ทุกครั้ง (หลังการใช้) ไม่ควรทิ้งน้ำที่ใช้หลังจากการซักผ้า ควรนำไปรดน้ำต้นไม้แทน เป็นต้น

3. ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนได้อย่างถูกต้องด้านการเรียนหนังสือและหน้าที่การงาน รู้จักและปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด

4. มีหลักการนำคุณธรรมและจริยธรรมมาใช้ในกระบวนการคิด ได้แก่ ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความอดทน และความขยัน พอใจในสิ่งที่ตนมีและเห็นคุณค่าของสิ่งๆ นั้น

5. ดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท มีสติและความรอบคอบ และไม่ทำอะไรเกินตัว

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.1 ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1. ควรมีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้สถาบันการศึกษาต่างๆ ทราบรายละเอียดของโครงการล่วงหน้า และมีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานโครงการ ในภาพรวมทั้งหมดให้สถาบันการศึกษาทุกแห่งทราบ

2. ควรกำหนดช่วงเวลาในการดำเนินโครงการที่ยืดหยุ่นตามลักษณะบริบทของแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อความสะดวกและควมมีประสิทธิภาพของการบริหารโครงการมากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการประสานงานกับสถาบันการศึกษาและชุมชนภาคสนามก่อนเริ่มดำเนินโครงการเพื่อสถาบันการศึกษาจะได้มีระยะเวลาในการเตรียมตัวมากยิ่งขึ้น

4. ควรมีการประสานงานกับพื้นที่เป้าหมายอย่างเป็นทางการในการเตรียมความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการลงภาคสนามของนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ

5. ควรมีการจัดสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินโครงการ เพื่อจะได้มีทิศทางเดียวกัน และนักศึกษาจะได้รับประโยชน์จากโครงการอย่างเต็มที่

6. ควรจัดหาแนวทางจัดสรรงบประมาณและเบี้ยเลี้ยงให้มีความเหมาะสมกับลักษณะของพื้นที่

7. ในระหว่างดำเนินโครงการหรือสิ้นสุดโครงการ ควรจัดเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้ได้รับความรู้และประสบการณ์จากชุมชนภาคสนามอื่นที่มีความหลากหลาย

4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันการศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ

1. ควรมีการจัดปฐมนิเทศเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ แก่อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้นำชุมชน และนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ

2. ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อรับสมัครและคัดเลือกนักศึกษาที่มีความเหมาะสมในการเข้าร่วมโครงการ เพื่อจะได้เพิ่มจำนวนนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการอย่างทั่วถึงมากขึ้น

3. ควรสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ในการกำกับดูแลนิสิตนักศึกษาเพื่อจะได้เกิดการเรียนรู้ ตลอดจนการอำนวยความสะดวก และการรักษาความปลอดภัย

4. ควรมีการประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อกำหนดเวลาจัดโครงการในช่วงเวลาที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถาบัน

5. ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดอาจารย์ที่ปรึกษาให้เพียงพอกับจำนวนนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ และเพิ่มบทบาทการนิเทศ ติดตามการลงภาคสนามของนิสิตนักศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

4.3 ข้อเสนอแนะสำหรับชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ

1. ควรจัดหาที่พักกับชาวบ้านที่มีความพร้อมและความเหมาะสม ตลอดจนการประสานงานกับหน่วยงานราชการในท้องถิ่นเพื่ออำนวยความสะดวก และการรักษาความปลอดภัย

2. ควรมีการจัดประชุมหรือจัดเวทีจัดประชาคมในชุมชนที่นิสิตนักศึกษาลงฝึกภาคสนามเพื่อที่จะได้สร้างความรู้ความเข้าใจกับคนในพื้นที่ และเกิดความร่วมมือระหว่างชุมชนพื้นที่กับสถาบันการศึกษาในการจัดกิจกรรมให้นิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเกิดกระบวนการเรียนรู้ ทำให้โครงการบรรลุประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. การประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 ตามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ และนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ผลการประเมินพบว่าการดำเนินโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งในด้านของขั้นตอนการดำเนินการ รายละเอียดของคู่มือการดำเนินการ การกำหนดชุมชนภาคสนาม อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ฯลฯ ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีการกำหนดแนวทางการดำเนินโครงการไว้ในคู่มือการปฏิบัติงานโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2553 อย่างชัดเจน ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการมีแนวทางในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน ทั้งนี้จึงเป็นผลให้โครงการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. การประเมินอภิปรายงานการดำเนินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียงที่พิมพ์เผยแพร่ในระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง 2552 ผลการประเมินพบว่าในด้านรวมทุกมาตรฐานงานประเมินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .14 อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณามาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .20 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก มาตรฐานด้านความเป็นไปได้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .24 มีคุณภาพอยู่ในระดับดี มาตรฐานด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .35 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก และมาตรฐานด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .06 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก อย่างไรก็ตามจากผลการประเมินอภิปรายมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ผลการประเมินโครงการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้ (1) จากการจัดทำรายงานการประเมินที่มีการระบุถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับโครงการโดยตรง ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย อาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการนั้น ทั้งนี้ก็ยังขาดการระบุถึงผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญบางกลุ่ม เช่น ชาวบ้านที่อยู่ในชุมชน ที่มีความสำคัญต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างมาก (2) การไม่มีประเด็นในการรายงานเกี่ยวกับงบประมาณ แต่อย่างไรก็ตามในการประเมินโครงการนั้น สถาบันที่ดำเนินการประเมินโครงการก็ได้ดำเนินการจัดทำรายงานงบประมาณการเงินของโครงการต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะผู้ว่าจ้างอยู่แล้ว (3) กระบวนการประเมินโครงการที่ดำเนินการเสร็จสิ้นนั้นไม่ได้มีการประเมินอภิปราย เพื่อตรวจสอบรายงานการประเมินซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งข้อเสนอแนะดังกล่าวนี้สถาบันที่ดำเนินการประเมินผลโครงการจะต้องนำไปพิจารณาเพื่อให้การประเมินโครงการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. ผลการสังเคราะห์ชุมชนชั้นพื้นฐานที่นักศึกษาเข้าไปศึกษา พบว่ามีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ดังนี้ (1) รู้จักวางแผนการใช้ชีวิต (2) ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนได้อย่างถูกต้อง (3) นำหลักคุณธรรมและจริยธรรมมาใช้ในกระบวนการคิด (4) ดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท มีสติและความรอบคอบ และไม่ทำอะไรเกินตัว (5) ไม่ฟุ้งเฟ้อ (6) การจัดสรรเวลา (7) การให้กำลังใจตนเองยามมีปัญหาเพื่อให้มีพลังในการทำประโยชน์ต่อสังคม (8) ความสามัคคีในหมู่คณะ (9) การวางตัวในสังคมและเคารพผู้อาวุโส (10) การให้ความสำคัญกับการศึกษา (11) มีความคิดสร้างสรรค์ (12) นำทรัพยากรใกล้ตัวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ (13) รวมกลุ่มเพื่อการป้องกันและแก้ปัญหาเพื่อการพัฒนาความมั่นคง (14) อนุรักษ์สืบสาน สืบทอดประเพณี เผยแพร่ เพื่อความคงอยู่ของประเพณี และ (15) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม โดยการมีน้ำใจ เชื่อใจและช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันท์ ดีพลางาม (2549) ที่ทำการวิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2” ซึ่งพบว่านักเรียนมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมมีความสุข และความกระตือรือร้นในการทำงาน ครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความตั้งใจและพยายามผลักดันการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายโรงเรียน มีการบูรณาการวิชาการต่างๆ กับวิชาเกษตร ซึ่งจากการประเมินของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความพึงพอใจมีความพอใจในระดับมาก โดยสรุปแล้วโครงการนี้ดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ จึงสมควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป

4. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการเห็นว่าควรมีการปรับปรุงการบริหารงานโครงการในประเด็นต่างๆ เช่น การวางแผนโครงการ การประชาสัมพันธ์โครงการ การประสานกับหน่วยงานในพื้นที่ในการตรวจเยี่ยมให้กำลังใจ และการเผยแพร่รายงานผลของโครงการโดยทั่วกันนั้น นอกจากนี้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการเห็นว่าควรเพิ่มระยะเวลา บุคลากร และงบประมาณให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของชุมชนภาคสนาม ซึ่งสอดคล้องกับ สมศักดิ์ ลาดี (2543) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนต้องการให้มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมีความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง การได้รับงบประมาณสนับสนุนอย่างพอเพียง และผู้ปกครองเห็นความสำคัญและสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม และสอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ เรือนมณี (2551) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การประเมินผลโครงการนิคมเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลอมก๋อย อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่” พบว่าปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการ ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณมีความล่าช้า งบประมาณมีจำกัด เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการภาระงาน การศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ ควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการให้เกิดความตระหนักตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารอ้างอิง

- กรรณา ตติยวัฒน์นาภรณ์. (2542). การประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.2553.คู่มือการปฏิบัติงานโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิต
พอเพียง.กรุงเทพฯ : มปท.
- ณรงค์ โชควัฒนา. (2542). เศรษฐกิจชุมชน: ทางเลือกเพื่อทางรอดสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ณรงค์ฤทธิ์ ดอนศรี. (2543). สภาพปัญหาปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรม
การเรียนรู้ตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทวีศักดิ์ เรือนมณี. (2551). การประเมินผลโครงการนิคมเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลอมก๋อย อำเภอ
อมก๋อยจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2544). การวิจัยประเมินผล หลักการและกระบวนการ. พิมพ์ครั้งที่ 8.
กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- ไพศาล หวังพานิช. (2544). การจัดทำโครงการฯ ในหลักสูตรการวางแผนระดับหัวหน้ากลุ่มงาน.
กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ. (เอกสารประกอบการอบรมบุคลากร ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2544)
- รัตนะ บัวสนธ์. (2540). การประเมินผลโครงการการวิจัยเชิงประเมิน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ บริษัท
คอมแพคท์พริ้น จำกัด.
- วัฒนา วงศ์เกียรติ และสุรียา วีรวงศ์. (2545). คู่มือการประเมินผลโครงการ. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัย
สังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ ลาดี. (2543). การศึกษาการดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). คู่มือการปฏิบัติงานโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม
นำชีวิตพอเพียง ปี 2553. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุนันท์ ดีพลางาม. (2549). การประเมินโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว
พระราชดำริทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด
เขต 2. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- สุวิมล ติรกันันท์. (2543). การประเมินโครงการ: แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

- สุวิมล ว่องวานิช. (2549). ประเภท ขั้นตอนของการประเมินอภิमान และคุณสมบัติของนักประเมิน อภิमान. ใน การประเมินอภิमान วิธีวิทยาและการประยุกต์ใช้. สุวิมล ว่องวานิช (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุพงศ์ ถาวรวงศ์. (2542). การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองแบบพอเพียงตามแนว พระราชดำริในจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อำพล เสนาณรงค์. (2542). ทิศทางการพัฒนาชนบทตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง. เอกสาร ประกอบการประชุมสัมมนาวิชาการ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชมรมศิษย์ เก่า ยูทีแอลบีแห่งประเทศไทย และกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงการเกษตรและสหกรณ์.
- Bhola. H. S. (1979). **Evaluation functional : Tchran**. N.p.: Hulton Educational Publications.
- Conbach. Lee J. (1974). **Evaluations : theory and practice**. Ohio: Chalca A. Joamcs.
- Knox, Alan B. (1972). Continous program evaluation. In **Readings in Curriculum Evaluation Dubuque**. Iowa: Wm. C. Brown.
- Madaus, G. F. ; Scriven, M. S. ; and Stufflebeam, D. L. (1984). **Evaluation models viewpoint on educational and human services evaluation**. Hingham: Kluwer Academic.
- Stufflebeam, D. L. (2000). The methodology of meta-evaluation as reflected in meta-evaluations by the Western Michigan University Evaluation Center. **Journal of Personnel Evaluation in Education** 14, 1 : 95-125.
- Suchman, Edward. (1987). **A Evaluation reseach : and principle and practice in public service and social action program**. New York: Pusel Sage Foundation.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

ที่อยู่ 33/87 หมู่ 14 แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ

ที่ทำงาน ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

หมายเลขโทรศัพท์ 034-270222 ต่อ 2374 มือถือ 081-6222271

ประวัติการศึกษา

ระดับปริญญาตรี	การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ระดับปริญญาโท	ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ระดับปริญญาเอก	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ